

MKR-SAK 45/02:

REFERATSAKER

Dokumenter:

- a) Protokoll frå møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 13. mai 2002 (*vedlagt*)
- b) Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 3. juni 2002 (*vedlagt*)
- c) Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon 05.06. 2002 (*vedlagt*)
- d) Referat fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke 4. juni 2002 2002 (*vedlagt*)

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Protokoll frå møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 13. mai 2002

Tilstades: Åse Berger Cameron, Trond Skard Dokka, Else Britt Nilsen, Olav Skjevesland, Gerhard Schwenzer, Jo Neve, Lars Erik Rikheim

Forfall: Berit Lånke, Per Bjørn Halvorsen og Georg Müller. Sistnemnde har bede seg friteken frå arbeidet i samtalegruppa.

Frå sekretariatet: Joar Haga (sekr.)

Sak 1/02 PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen vert godkjend med dei rettingane som kom fram i møtet.

Sak 2/02 ORIENTERINGAR FRÅ KYRKJESAMFUNNA

Biskop Schwenzer orienterte om fylgjande saker i Den Katolske Kyrkja:

- Oslo katolske bispedømme ynskjer å opprette eit familiekontor. Formålet er å hjelpe unge menneske til å førebu seg på ekteskaps sakramentet.
- Ungdomsarbeidet er framleis ei prioritert sak, men er vanskeleg å handtere på grunn av statlege stønadsordningar. Dess meir ein løyser ungdomsarbeidet frå den kyrkjelege organisasjonen, dess meir får ein i statlege løyvingar og tilskot. Kyrkja ynskjer ikkje at ungdomsarbeidet skal stillast fritt i høve til kyrkja. Ein meiner at pengane ikkje skal styra avgjerdene i slike saker.
- I løpet av 15 år har medlemstalet i Den Katolske Kyrkja i Noreg tredobla seg. Det fører med seg trong til større gudstenesterom. Ein er glad for velvilje frå Den norske kyrkja til utlån av kyrkjebygg, mellom anna i Romsås, Holmlia og Nesodden kyrkje. Bygging av nye kyrkjer i Askim og Larvik står for tur. Dersom ikkje heile kyrkjelyden kan samlast i kyrkjebygget, står ein i fare for å splittast opp i etniske ghettoar.
- Paven innbyr til ungdomssamling anna kvart år. I år er over 1 million ungdommar venta til Toronto i slutten av juli. Ei stor gruppe kjem til å reise frå Noreg.
- Møtet mellom primatar i dei lutherske og katolske kyrkjene i Norden drøfta to saker i mars: Interkommunion (gjestfridom til nattverdbordet) og fråsegnen Dominus Iesus frå truskongregasjonen i Vatikanet.

Biskop Skjevesland orienterte om fylgjande saker i Den norske kyrkja:

- Hovudelementa i "Veien til presteteneste" (VTP) er stiftssamlingar og 3 ordinasjonssamlingar. Det er grunn til å spørje seg om rekrutteringa til presteteneste går ned, sidan få studentar var tilstades på ordinasjonssamling nr. 2. Talet på studentar som startar å studere kristendom har også vorte redusert, men ein kan ikkje seia noko sikkert om dette spelar inn på produksjonen av teologiske kandidatar.

- Bispemøtet har oppretta eit utval for å sjå på ordinasjonar utført av domprostar under leiing av biskop Sigurd Osberg.
- Dåpsopplæringsplanen står i fare for å bli kun ein papirtiger, dersom det ikkje vert løyva midler til dette.

Sak 3/02 HYRDEBREV "OMSORG FOR LIVET"

Biskop Schwenzer orienterte om dokumentet.

Vedtak:

Samtalegruppa ber sekretariatet oversende hyrdebrevet saman med vedtaket på Kyrkjemøtet i Den norske kyrkja omeuthanasi til Norges Kristne Råd. Samtalegruppa spør rådet om det er mogleg å gjere ei brei felleskyrkjeleg satsing på dette feltet.

Sak 4/02 STAT/KYRKJE – RAPPORTEN

Biskop Skjevesland og Trond Skard Dokka rapporterte frå arbeidet i komiteen. Biskop Schwenzer understreka kor viktig det er at Den norske kyrkja ikkje kjem svekka ut av prosessen og vert dårlegare rusta til å takle oppgåva som kyrkja har i samfunnet. Han peika på faren for at smale interessegrupper og radikale kongregasjonalistar skal truge einskapen i kyrkja.

Sak 5/02 GENERALFORSAMLINGA TIL KEK I TRONDHEIM

Desse hovudmomenta kom fram under samtalen:

- eit dokument om "healing" bør femne om sjukdom, også om dei sjuke menneska som Jean Vanier fortel om, slike som ikkje treng lækjedom.
- temaheftet har eit temmeleg byråkratisk språk i sentraleuropeisk stil. Det er få tilløp til sjølvkritikk. Boten manglar.
- vitnemålet om Jesu frelsesverk og vårt tilhøve til Gud bør vere i sentrum når ein drøfter lækjedom, men det manglar i dokumentet.
- alternativet til dei spørsmåla som er stilt på side 3 vert ikkje klårt formulert.
- eit frimod på kyrkjene sin eigen praksis på dette vert etterlyst. Ein må stola meir på det ein allereie har som kyrkjer. Samanhengen mellom nattverdfeiring og diakoni kunne med fordel vore drøfta, fordi det har vore ei teneste til lækjedom.
- I pkt. 30 er ein europeisk identitet etterlyst. Skal kyrkja konstruere ein europeisk identitet? Det kan sjå ut som om dei europeiske kyrkjene er der kor ljuset strålar frå. Her har ein for mange utgåande linjer og for få inngåande. Idealiseringa av omgrepet Europa er vanskeleg, sidan mange peiker på dekadente trekk ved den kulturelle utviklinga. Samstundes har kyrkjene ein sjanse til å peike på den kristne kulturarva som ein sjanse til å danne ein moralsk europeisk identitet.
- det finst ingen refleksjon kring rettferdigginginga si rolle.

Vedtak:

Samtalegruppa ber om at Teologisk Nemnd tek omsyn til desse momenta i arbeidet med eit svar på temadokumentet.

Sak 6/02 KVA SKAL KATLUSA ARBEIDE MED FRAMOVER?

Vedtak:

- 1) Katolsk-luthersk samtalegruppe ynskjer å sjå arbeidet sitt som ein del av de nordiske oppfylgjinga av Felleserklæringa om rettferdiggingeringa.*
- 2) Samtalegruppa vil arbeide med spørsmålet om interkommunion og om den effektive sida ved læra om rettferdiggingeringa. Dette vil ein gjere utifrå eit praktisk perspektiv. Biskop Schwenzer og Biskop Skjevesland legg fram notat på neste møte.*

MEDLEMMER AV KUIs PROSJEKTKOMITE OG ANDRE INTERESSERTE

Dato	Vår ref.	Deres ref.	Deres dato
12.06.02	02/93-4 EST		

**PROTOKOLL FRA MØTE I PROSJEKTKOMITÉEN FOR KIRKENS
U-LANDSINFORMASJON, MANDAG 3. JUNI 2002 kl. 10.00-14.00**

Tilstede: Raag Rolfsen (leder), Dag Arne Roum, Ivar Johannessen, Heidi Aarvik, Dag Magnus Ringås (Frikirkens Globale Informasjon/NFR), Eimund Stangeland (sekretariatet).

Forfall: Knut Finquist, Inger Kjersti Lindvig, Kjetil Fretheim (KN)

Åpning: Raag Rolfsen åpnet møtet med en tankevekkende refleksjon.

SAK 09/2002: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling godkjent.

Ang. endring av møtetidspunkt ble kommentert, og det var noen ulike synspunkter med hensyn til endring av tidspunkt fra kl.12.00-16.00 til 10.00-14.00. Det ble delvis konkludert med at en neste gang forsøker å ha møte fra kl.11.00 til 15.30 med en halvtimes lunsj inkludert. Viser til oppsetting av nye møtetidspunkter for KUIs prosjektkomité under sak 17/2002.

Ang. dagsorden, ble sakene 16/2002 og 17/2002 forflyttet frem før sak 15/2002.

SAK 10/2002: Protokoll fra forrige prosjektkomité møte 13.februar 2002

Ingen merknader. Protokoll godkjent.

SAK 11/2002: Orienteringssaker

- KUIs nåværende prosjektkomité forlenger sin periode til 31.12.2003 etter at Mellomkirkelig Råd og Kirkerådet har anbefalt endring av tidspunkt for nemndenes virksomhetsperiode. Dette inkluderer også KUIs prosjektkomité, slik at en ny prosjektkomité oppnevnes av MKR/KR i løpet høsten 2003 med virke fra 01.01.2004.
- Raag Rolfsen informerte kort om presentasjonen av KUIs nye strategiplan for 2003-2006 på Mellomkirkelig rådsmøte den 7.mai. Strategiplanen ble godt mottatt av Mellomkirkelig råd, men noen etterlyste endring av navnet "Kirkens u-landsinformasjon" og en tydeligere prioritering i tiltak.
- Dag Magnus Ringås fra Norges Frikirkeråd, NFR orienterte om endringer av Frikirkens Globale Informasjon, FGI. Det er blitt vedtatt på FGI's årsmøte i 2002 at FGI skal

integreres inn i Frikirkerådet som en "avdeling" eller komité under NFR. For dette året, vil fortsatt FGI's nåværende styre ha det formelle ansvar, for eksempel overfor NORAD. Daglig drift av FGI vil være en oppgave for sekretariatet i NFR. Det ble også orientert om samarbeidsmuligheter mellom FGI og KUI både på kort og lang sikt. Konkret for høsten 2002 dreier det seg om et mulig samarbeid knyttet til besøkende gjester fra Sør-Afrika. Det er også ønskelig om et samarbeid om nettsidene, liturgidatabasen og utvikling og formidling av informasjonsmateriell og lignende. Vedlagt følger info fra Frikirkerådet/FGI med forslag til samarbeid mellom FGI og KUI.

- Ang. forespørselen fra kulturnettverket "Du Store Verden", DSV, om "moralsk" støtte fra KUI til forestillingen "Kjærlighetsmessen", så er det ønskelig med mer informasjon om forestillingen og idéen bak denne før KUI evt. tar stilling. Det ble blant annet fremmet et forslag om å invitere noen representanter fra prosjektet/ forestillingen til neste prosjektkomitémøte i KUI for presentasjon og orientering om forestillingen.
- KUIs prosjektkomité stiller seg positive til deltakelse sammen med Mellomkirkelig råd på en kveldsgudstjeneste i Oslo Domkirke 23.juni i forbindelse med Verdensbankens møte i Oslo.

SAK 12/2002: Pågående prosjekter for KUI

- KUIs nettsider har den siste tiden blitt gjort kjent til alle landets menigheter i Den norske kirke ved et informasjonsbrev og kort gjennom en menighetsutsending fra Kirkens Informasjonsavdeling. Responsen på nettsidene er positive og flere har gitt tilbakemelding på liturgidatabasen som et svært nyttig redskap og en ressurs for menighetenes gudstjenesteliv. Daglig leder har i løpet av juni måned skaffet seg noe mer kunnskap (gjennomført et 4 dagers webkurs) om web-programmet som brukes for oppdatering av nettsidene, og det skal prioriteres å oppdatere nettsidene med nytt aktuelt informasjonsstoff. Dessuten er det kommet inn en rekke bestillinger fra menigheter på menighetspakken av KUI-materiell. Det er gledelig at flere menigheter oppdager KUIs materiell og bestiller dette.
- KUIs daglige leder orienterte kort om nødvendighetene for en prioritering av tiltak satt opp i virksomhetsplanen for inneværende år. Prosjektkomitéens medlemmer gav uttrykk for en forståelse av behovet for å gjøre en prioritering av tiltak, og støttet forslaget til prioriteringer med hovedvekt på oppdatering og markedsføring av nettsidene, gudstjenstemateriell til u-landssøndagen og menneskerettighets søndagen, samt planlegging og gjennomføring av de ulike arrangementer i forbindelse med Kirke 2002 og KUIs jubileum og turné.
- Studiebokprosjektet "Mennesker kjemper for livet – Jord, vann, luft", initiert av Mellomkirkelig råd, er kommet i gang med sitt første prosjekt/komitémøte. Vedlagt kopi av referat fra første møte om studiebokprosjektet.
- KUIs daglige leder informerte om møte på Kirkens Bymisjons AKSEPT-senter med Steinar Eraker og Jan Bjarne Sødal i Norges Kristne Råd. Det ble bemerket fra KUIs prosjektkomité at idéene om kontekstuell bibelarbeid og gudstjenestearbeid knyttet til HIV/AIDS er god, men at KUIs evt. deltakelse i dette vil avhenge av at den internasjonale sør-dimensjon tydeliggjøres/vektlegges. Det vil si det tas inn erfaringer og fortellinger fra berørte parter i Asia, Afrika eller Latin-Amerika.

- KUIs daglige leder informerte om strategisamlingen 29-31.mai på Kirkens Hus for diakonikonsulentene/rådgiverne på bispedømmekontorene. KUIs daglige leder deltok på deler av samlingen for diakonikonsulentene og informerte dem om internasjonal diakoni, tiåret mot vold, og om KUIs virksomhet og ønske om å være et ressurssted for menighetenes internasjonale diakonale engasjement. KUI informerte også kort om studiedokumentene knyttet til begrepet "healing" som skal være tema for generalforsamlingene til Konferanse for Europeiske kirker (KEK) og Lutherske verdensforbund (LWF) neste år.
- KUIs daglige leder informerte om et begynnende kultur- og musikk-samarbeid med Rønningen Folkehøgskole, samt utvikling av et fornyet samarbeid med KFUM/KFUKs DELTA internasjonalt. Det ble fra prosjektkomiteéns side positivt uttrykt støtte til samarbeid og fornyelse av samarbeidet mellom KUI og Delta internasjonalt, samt samarbeidet med Rønningen Folkehøgskole. Prosjektkomiteéen ønsker ved neste møte at en representant fra Delta internasjonalt inviteres til å orientere om Delta og drøfting av fremtidig samarbeid med KUI.

Sak 13/2002 KUIs jubileumstiltak i oktober 2002

Det ble på møtet noe kort tid til å gå inn i alle enkeltheter av forslag og planlagte tiltak for KUIs jubileum i oktober 2002. Det ble gitt en kort orientering fra daglig leder, og samtlige av prosjektkomiteéns medlemmer støttet de ulike forslag som lå i vedlagt skisse i sakspapirene. Kort kan hoveddeler at planlagte KUI-prosjekter nevnes i det følgende.

Deler av KUIs jubileumsmarkeing knyttes opp til den nasjonale kirkefagmessen, KIRKE 2002, 10.-13.oktober som Kirkerådet og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon står bak i samarbeid med Exporamasenteret på Hellerudsletta utenfor Oslo. Programmet for KIRKE 2002 er vedlagt referatet. På kirkefagmessen har KUI ansvar for 2 seminarer:

- "For å lege verdens sår"- kirkens rolle i freds-, forsoning- og helbredende arbeid i møte med vold og overgrep. Kirkens Nødhjelp er blitt forespurt om å delta med en seminarholder fra Rwanda.
- Levende gudstjenesteliv – et gudstjenesteverksted med impulser fra den verdensvide kirke. Seminarholder: Sindre Eide.

Dessuten har KUI ansvar for en internasjonal festforestilling fredag kveld i Tøyenkirken under temaet "lokal kirke i globalt fellesskap". Kristin Sollie Schøien er spurt om å ha regionsansvar for denne kvelden. Hoveddeler vil her være presentasjon av kirkemusikk- og sangtradisjoner fra Latin-Amerika med fremføring av deler av Misa Campesina, en nicaraguansk bondemesse utgitt av Kirkerådet, samt kirkemusikk- og sangtradisjoner fra Afrika gjennom KUIs materiell i blant annet "Sannheten skal gjøre dere fri" og "Brødet" som kommer ut på Cantando musikkforlag i disse dager. Det Latin-Amerikanske fremføres av en sammensatt latin-amerikansk gruppe kalt INTI sammen med et kor, Stemmer, etter anbefaling fra Kristin Sollie Schøien. Det afrikanske fremføres av marimbagrupperen fra Sør-Afrika sammen med koret Inkululeko, eller evt. et tensing- eller ungdomskor. Evt. taler er ikke avklart.

Til konferansier har daglig leder spurt Per Anders Nordengen, tidligere KUI-ansatt. Det er ønskelig fra KUIs daglige leder at en planleggings- og gjennomføringskomité nedsettes.

KUI vil også ha ansvar for gudstjenesten i Oslo Domkirke 13.oktober under temaet "lokal kirke i globalt fellesskap" i samarbeid med Oslo Domkirke. Kristin Sollie Schøien er også forespurt å ha et regi ansvar her.

I tillegg har KUI fått i oppdrag å koordinere en del av utstillingsdelen på kirkefagmessen når det gjelder internasjonal diakoni og misjon.

Utover KIRKE 2002 arrangementene, legges det opp til en turné med inviterte marimbamusikere fra Sør-Afrika. KUI har fått positivt svar på invitasjonen fra Sør-Afrika og det diakonale musikkprosjektet. Informasjon om marimbagrupper er tidligere sendt ut til prosjektkomiteéns medlemmer. Kirkens Nødhjelp er informert om prosjektet og vår invitasjon av marimbagrupper fra ISB, og det ligger til rette for et samarbeid med Kirkens Nødhjelp og Frikirkens Globale Informasjon om besøket fra Sør-Afrika.

Turnéen med marimbagrupper legges opp i tidsrommet 14.-27. oktober, dvs. etter "Kirke 2002". Turné-programmet er foreløpig ikke fastsatt, men noen brikker er på plass.

- 17. oktober deltar marimbagrupper på åpningen av Diakonforbundets generalforsamling.
- 19. oktober delta på gudstjensteverksted/seminar i Høvik menighet i samarbeid med kirkekorene i Høvik og Bryn menigheter. Sindre Eide deltar også som seminarholder.
- 20. oktober deltar marimbagrupper sammen med Høvik og Bryn kirkekor på gudstjeneste med fremføring av "Sannheten skal gjøre dere fri"
- 23.-27. oktober deltar marimbagrupper på ulike arrangementer i Bergen. Vertskap er her Eidsvåg menighet ved organist Jon Stubberud.

Utover dette er det ønskelig at marimbagrupper kommer ut til noen menigheter i Østlandsområdet eller i nærheten av Oslo.

Drammens området ble nevnt og det er også mulig å besøke Tønsberg/Skien området.

Frikirkens Globale Informasjon og Kirkens Nødhjelp har svart positivt på KUIs forespørsel om samarbeid rundt besøket av marimbagrupper. Dette innebærer også delvis et økonomisk samarbeid.

Sak 14/2002 Invitasjon og vertskap for en sørafrikansk kvinne som jobber med menneskerettigheter, særlig knyttet opp til HIV/AIDS.

KUIs daglige leder fremmet forslaget om å invitere Nyami Mbhele fra Diakonia Council of Churches/Clermont Community Resource Centre, Sør-Afrika, til et par ukers opphold i Norge i begynnelsen av desember 2002. Dette som et ledd i å komme ut til menigheter med "ansikt til ansikt" –møter for å formidle erfaringer fra Sør. Det kan planlegges en rundtur til enkelte menigheter for å formidle erfaringer både knyttet til HIV/AIDS og til menneskerettigheter.

Besøker knyttes opp til Verdens AIDS-dag og menneskerettighetssøndagen 2. søndag i advent. Besøker planlegges og gjennomføres i samarbeid med FGI, som også bidrar økonomisk til besøket.

Nyami Mbhele er en sterk og modig sørafrikansk afrikansk kvinne i 50-åra som i en årrekke har arbeidet for sitt lokalsamfunn og kirken i kampen for menneskeverd og grunnleggende menneskerettigheter. I de senere år har hun særlig vært involvert i HIV/AIDS-forebygging og omsorg, særlig relatert til menneskerettighetsspørsmål i forhold til stigma og diskriminering pga. HIV/AIDS.

Prosjektkomiteén stiller seg positive til dette.

FGIs styre har også behandlet saken og stilles seg positive til et samarbeid om program og økonomisk støtte i forbindelse med en invitasjon/besøk.

Sak 15/2002 Sør-evaluering av RORGene, der KUI er medlem.

RORG-nettverket ved sekretariatet har tatt initiativ til en sør-evaluering av RORGene. Stian Van der Merwe fra Sør-Afrika, som er teolog og ansvarlig ekstern konsulent for

evalueringsprosessen deltok på denne saken under prosjektkomiteés møte. Det var avsatt en times tid på møtet til samtale med Stiaan Van der Merwe. Imidlertid ble behovet for en videre samtale med Stiaan Van der Merwe uttrykt, og noen av prosjektkomiteés medlemmer deltok også på en ekstraordinært møte onsdag 12.juni fra 09.00 – 11.30. I tillegg har Stian Van der Merwe hatt individuelle samtaler med fungerende daglig leder i KUI og med Kirkerådets direktør.

Samtalene har i stor grad dreid seg om å gi informasjon om KUIs målsettinger og virksomhet og om KUI og Den norske kirkes rolle i opplysningsarbeid om nord/sør- og utviklingsspørsmål. Det ble særlig nevnt fra Stian Van der Merwe at KUIs målgruppe er omfattende i å med at KUI retter seg mot alle medlemmer av Den norske kirke. Med dette så har KUI er særlig rolle og et stort ansvar i sitt opplysningsarbeid om nord/sør- og utviklingsspørsmål.

Stian Van der Merwe's særlige fokus i samtalene med KUIs prosjektkomiteé er hvordan KUI forstår opplysningsarbeidet om nord/sør og utviklingsspørsmål (development education). Er KUIs opplysningsarbeid og holdningsskapende arbeid relatert til problemstillinger og spørsmål som mennesker og kirker i Sør er opptatt av? Er KUIs "agenda" i samsvar med den "agenda" som organisasjoner og kirker i Sør er opptatt av? Dersom KUI vil være en kanal for de fattiges røst fra Sør, lar KUI disse røstene komme tydelig frem, også med sine kritiske spørsmål og utfordringer til den rike del av verden i nord? Har KUIs målsettinger og virksomhet medvirket til holdningsendring i Den norske kirkes medlemsmasse, for eksempel relatert til sosial rettferdighet og vern om skaperverket? Hvordan kan meninger fra søsterkirker i Sør få gjennomslagskraft og revurdere forståelse og holdninger i Den norske kirkes menigheter og den norske samfunn? Bidrar KUIs virksomhet til at kirker i Norge sammen med partnere i Sør mobiliseres for en felles kamp for sosial rettferdighet, fattigdomsbekjempelse og vern om skaperverket? Ser KUI og Den norske kirke seg selv som en del av den urettferdigheten i verden, og kan KUI og Den norske kirke bidra i mobiliseringen for endring av verdens urettferdighet? "Part of the problem, part of the solution".

Mange spørsmål ble stilt og drøftet under samtalene med prosjektkomiteés medlemmer og Stian Van der Merwe. Behovet for nye reformer av KUIs målsettinger og virksomheter ble på nåværende tidspunkt ikke drøftet. Imidlertid ble KUI utfordret av Stian Van der Merwe til å hente frem til sine kristne troskilder i leting etter retning, og særlig gi fokus til følgende områder:

- Analyse av situasjonen. Lete etter tegnene, "hints" som kan gi retning til KUIs fokus og virksomhet.
- Strategisk arbeid. Lete etter hvordan utføre KUIs målsettinger, "How to go about it?".
- Være lydhør for om KUI og Den norske kirke skal tydeliggjøre sin "profetiske røst" i en verdenssituasjon med økt sosial urettferdighet og miljøødeleggelse. Her henviste Stiaan Van der Merwe til Den norske kirkes egne dokument om "Forbrukersamfunnet som etisk utfordring" hvor kallet til omvendelse er blitt benyttet. Har dette kallet til omvendelse fått følger ?, var Stiaan Van der Merwe's spørsmål ?

Prosessen videre for evalueringen av RORGene var en rundebordsamtale 17.juni der Raag Rolfsen representerte KUI, og at organisasjoner og representanter fra Sør på en senere tidspunkt skal gi respons på det opplysningsarbeidet RORGene utfører.

Evalueringsprosessen er planlagt til å slutføres mot slutten av høsten 2002.

Det ble poengtert at evalueringsprosessen har som intensjon å være en prosess med involvering av partnere fra Sør som kommer med innspill, råd og veiledning for det fremtidige opplysningsarbeidet om nord/sør- og utviklingsspørsmål som drives av RORGene.

Sak 16/2002 KUIs prosjektstøtte til lokale tiltak.

Det er ikke kommet inn nye prosjektsøknader til behandling i prosjektkomiteén.

Imidlertid ble en vedlagt rapport fra et prosjekt som prosjektkomiteén har gitt støtte til, tatt til etterretning av prosjektkomiteén.

Sak 17/2002 Eventuelt

MERK: Nye møter i prosjektkomiteén høsten 2002:

Mandag 9.september kl.11.00 – 15.30.

Mandag 18.november 12..00 - 16.00 (I etterkant av møtet går vi ut å spiser.)

Referent: Eimund Stangeland

Referat sendt til følgende:

KUIs prosjektkomiteé,Dag Arne Roum,Liaveien 25,3046 DRAMMEN

KUIs prosjektkomiteé,Frikirkens Globale Informasjon,Postboks 5816 Majorstua,0308 OSLO

KUIs prosjektkomiteé,Heidi Aarvik,Maria Dehliisvei 36 b,1083 OSLO

KUIs prosjektkomiteé,Inger Kjersti Lindvik,Åmotsbakken 45,3911 PORSGRUNN

KUIs prosjektkomiteé,Ivar Johannessen,Blåknappveien 8,4340 BRYNE

KUIs prosjektkomiteé,Kjetil Fretheim, Kirkens Nødhjelp,Postboks 4544 NYDALEN,0404 OSLO

KUIs prosjektkomiteé,Knut Finquist,Statsråd Ihlensv.56,2010 STRØMMEN

KUIs prosjektkomiteé,Raag Rolfsen,Nedre Silkestrå 20,0375 OSLO

Kirkerådet,Direktør Erling J. Pettersen,Kirkens Hus

Mellomkirkelig råd,Generalsekretær Stig Utnem,Kirkens Hus

Mellomkirkelig råd,Vebjørn L Horsfjord,Kirkens Hus

ARKIVET

REFERAT fra møte i SAMARBEIDSRÅD FOR MENIGHET OG MISJON 05.06.2002

Til stede:

- Areopagos:

Knud Jørgensen
Oddmund Køhn

- Den Norske Israelsmisjon:

Rolf Gunnar Heitmann

- Normisjon:

Hans Thore Løvaas

- Den Norske Tibetmisjon:

Gunnar Johnsen

- Det Norske Misjonsselskap:

Bjarte Thorsen

- Kirkemøtet:

Erling J. Pettersen
Vebjørn Horsfjord

- SMM:

Tore Laugerud

Forfall Odd Bondevik, Bispemøtet

Møtet ble åpnet med morgenbønn. Innkalling med dagsorden ble godkjent.

SAK SMM 07/02 REFERATSAKER OG INFORMASJONER

a) *Protokollen fra SMM-møtet 14.02.2002* ble godkjent.

b) *Referat fra AU i SMM 26.04.02* ble tatt til orientering

c) *Nytt fra partene*

Tibetmisjonen: Gunnar Johnsen orienterte. Arbeidet preges av den ustabile situasjonen i Nepal. Tibetmisjonen merker at det er tungt for en liten organisasjon å spre sitt arbeid på tre land. Man leter etter lokale samarbeidspartnere/-kirke i Tuva.

Den norske kirke: Erling Pettersen orienterte om Kirke 2002, som blir en kirkelig hovedsamling. Årets konferanse vil gi bedre utstillingsløsninger, og seminartemaene er mer

konsentrerte omkring menighetsbygging. Han orienterte videre om et Menighetsutviklingsseminar som ble arrangert i samarbeid med KIFO 8-9. april. Stortingsmeldingen om dåpsopplæring er utsatt. KR arbeider for at dette skal ha preg av en reform, ikke tidsavgrensede forsøk.

Vebjørn Horsfjord orienterte om arbeidet innen Nemd for økumenisk samarbeid og misjon (NØM). Et studiehefte om misjon, skrevet av sokneprest Jan Otto Eek ble meget godt mottatt av nemda, som ønsker å bearbeide det og lage det til en godt utstyrt trykksak. Det arbeides med en omstrukturering av arbeidet innen NØM-feltet, men Mellomkirkelig Råd (MKR) ville ha en grundigere utredning om hvordan arbeidet skulle ivaretas før vedtak fattes. Prosjektet "Guds menighet er jordens største under" planlegges avsluttet med en konferanse i Fyllingsdalen om lokale, økumeniske erfaringer. Han orienterte videre om møte i LVFs nasjonalkomite og neste års generalforsamling. Forberedelsesprosessen til denne og til KEKs generalforsamling starter nå med et første møte i de norske delegasjoner. KV arrangerer sin neste store misjonskonferanse i 2005 og en mindre konferanse i Riga til høsten.

Orienteringen førte til et ordskifte der det bl.a. ble påpekt at LVF er for lite kjent med det som skjer i Norge, og at det derfor er viktig å få fram kontaktpersoner. Videre uttrykte en et generelt ønske om sterkere SMM-deltagelse ved økumeniske misjonskonferanser. Erling Pettersen ønsket i fremtiden å bruke SMM som et forum for å få fram kandidater.

NMS: Bjarte Thorsen orienterte om situasjonen på Madagaskar. Landets infrastruktur ødelegges av det gamle regimets tilhengere. De etniske motsetningene piskes opp, og forsøk på lokale rensinger er foretatt flere steder. Situasjonen for misjonærene vurderes som fortsatt trygg, men mange står nå på vent for å reise ut. Det er avholdt et møte i Geneve for å rydde opp i den økonomiske utroskapsaken som har rammet den lutherske kirken i Kamerun.. NMS ønsker velkommen til generalforsamling i Skien 26-30 juni.

Normisjon: Hans Thore Løvaas orienterte. Misjonen opplever store utfordringer i Bhutan, et land der det ikke er mulig å drive vanlig misjon, og i Aserbajdsjan der antall husgrupper øker, men arbeidet i økende grad går under jorda. Normisjon utvider sine aktiviteter på Cuba. I India og Bangladesh sliter deres samarbeidskirker med interne problemer som delvis er etnisk betinget. Samtidig er det en tendens til at der den kirkelige strukturen sliter med spenninger skjer det mest lokalt. Organisasjonen har startet strategiarbeidet "Fornyelse 2003" med tanke på neste generalforsamling.

DNI: Rolf Gunnar Heitmann orienterte. Det OVF-støttede prosjekt med å la en messiansk jøde og en palestinsk kristen reise sammen i Norge og vise et bilde av fellesskap og brobygging har vært en suksess. Man opplever god kontakt med Møre BD om kontakt med Den lutherske kirke i Ungarn. En bok er på trappene om hvordan de første kristne levde i spenningen mellom hellenistisk kultur og "kirkens jødiske røtter". Boka er en døråpner for prosjektet "De Jesustroende jødernes historie". De fleste av disse lever i dag innenfor hovedstrømskirkene, men disse har vist dem liten oppmerksomhet. DNI er inne i store omveltninger. Fam. Masvie er flyttet til USA der man har etablert en støtteorganisasjon. Arbeidet ved Caspari senter føres videre som før, men med sterkere myndighet til et lokalt styre. Man merker økende anti-semitisme og Israelskritikk i kirkene.

Orienteringen skapte et ordskifte der det bl.a. ble gitt anerkjennelse til DNI for djerve veivalg. Det ble uttrykt et ønske om å bruke Oskar Skarsaune i SMM-sammenheng og om å synliggjøre sterkere det arbeidet som Habib o.a. driver i Midt-Østen. Israelmisjonen skulle ønske et mer aktivt MKR/NØM opp mot dette.

Areopagos: Knud Jørgensen orienterte om pågående revisjon av strategidokumentet. Man opplever stadig sterkere dilemmaet mellom samtidig å være en stiftelse og en medlemsorganisasjon, og ønsker å orientere seg bort fra medlemsorganisasjonstenkningen.

Det er også en utfordring å finne en styringsstruktur som fordeler makt på et større antall mennesker. Areopagos ønsker å skape miljøer som arbeider med organisasjonens saker: religionsmøte og dialog, religionsstudier og spiritualitet osv., framfor medlemsaktiviteter som landsutvalg, årsmøte o.l. Folkekirkens misjon i Danmark har engasjert Mogens Mogensen for noen måneder for å dra prosjekt "misjonerende menigheter" sammen med Birger Nygaard. Mogensen er formann for det nyopprettede Stiftssamarbeide "Folkekirke og religionsmøte". Areopagos har gjennomført et vellykket dagsseminar om "misjonerende menigheter" i Nidaros BD med 50 deltagere, de fleste prester. Seminaret forsøkte bl.a. å plassere erfaringen av "misjonerende menigheter" ute, inn i den norske virkeligheten.

d) Møte om misjon i samiske og læstadianske områder

SMM N-H har i samarbeid med Samisk Kirkeråd og SMMs leder startet et arbeid om hvordan misjon kan bli en rotfestet del av samisk og læstadiansk menighetsliv. Referat fra halvdagsseminar i Tromsø var lagt fram. Dessverre har misjonskonsulenten nylig sagt opp sin stilling, etter mindre enn et år i stillingen. Arbeidet går imidlertid videre og det er tatt initiativ til et nytt møte med enkelte læstadianske predikanter, hvor man vurderer å få med folk fra Det evangelisk lutherske kirkesamfunn, som har gjennomgått en radikal endring fra misjonsskepsis til –engasjement, og som har gode kontakter til det læstadianske miljøet.

e) Protokoller fra NØM var vedlagt til orientering (se "nytt fra partene")

f) KIFO-rapporten "Brennende hjerter..." oppfølging

Tore Laugerud orienterte. Foruten lanseringsseminaret er det foreløpig holdt foredrag/innlegg om rapporten på verksted for menighet og misjon i Stavanger BD, for staben i Kirkerådet, på Menighetsutviklingsseminar, på NMSs arbeiderforum og på SMM-møte i Agder BD. Det planlegges faglig seminar til høsten i samarbeid Stavanger BD-Misjonshøgskolen. Utfordring om å arrangere fagseminarer er også sendt til de andre berørte BD: Borg, Oslo og Sør-Hålogaland. Foruten pressemeldinger og annen lanseringsomtale er det skrevet en kronikk til Agenda 3,16 og rapporten vil bli bredt presentert gjennom artikler og anmeldelse i neste nummer av Norsk tidsskrift for misjon.

g) Brev fra MKR ang. arbeid mot rasediskriminering var vedlagt til orientering.

h) Henvendelse fra Nemd for Kvinne- og Likestillingsarbeid

Fungerende kvinne- og likestillingskonsulent Turid Myrholdt i Kirkerådet orienterte. Nemda utfordrer internasjonale aktører innen Den norske kirke til å gjøre kjent overfor sine partnere og inn mot internasjonale konferanser to hefter som nå foreligger på engelsk: "Woman is woman's best friend", et hefte om ledertrening av kvinner i kirken som kan brukes på tvers av en del konfesjonelle og kulturelle forutsetninger, samt "Mistreatment of women and procedures for dealing with sexual mistreatment". SMM uttrykte ønske om at nemda i sterkere grad relaterer til misjon og økumenikk. Myrholdt nevnte at nemda bl.a. har sett på den tiltagende feminiseringen av bistandsarbeidet som et problem.

i) Ny misjonskonsulent i Agder

Randi Nordgård Hermstad, som er lektor med kristendom hovedfag og tidligere ansatt i DNI er ansatt som misjonskonsulent i 50% i Agder BD etter Asbjørn Aasen som slutter etter endt 3-års prosjektperiode. Samarbeidet videreføres foreløpig for tre nye år.

SAK SMM 08/02: PROSJEKT MISJONERENDE MENIGHETER

Bakgrunn: SMM behandlet saken på grunnlag av et saksfremlegg fra daglig leder. Prosjektet har sin basis i vedtak i sak SMM 20/00. AU i SMM 28.01.02 ba daglig leder etablere og sette i gang en forprosjektgruppe som har til oppgave å utarbeide en prosjektbeskrivelse. SMM fungerer inntil videre som styringsgruppe for prosjektet. Mandat for forprosjektgruppa ble vedtatt i AU i SMM 26.04.02. Mandatet setter en frist for levering av prosjektbeskrivelsen til 01.09.02, og ber om en foreløpig orientering om arbeidet på SMM-møtet 5.juni.

SMMs behandling: Forprosjektgruppa har avholdt to møter. Referat fra første møte med senere endringer var vedlagt innkallingen. Daglig leder orienterte om at arbeidet er ført vesentlig videre gjennom gruppas andre møte. Da referatet fra dette møtet ikke foreligger, har det liten verdi å diskutere detaljer og formuleringer. I samtalen forsøkte man å fokusere på mer generelle anliggender.

Vedtak:

1. *SMM slutter seg til det foreliggende mandatet fra AU til forprosjektgruppas arbeid.*
2. *SMM bekrefter den retningen for prosjektet som fremkommer gjennom den foreløpige rapporten om forprosjektgruppas arbeid.*
3. *SMM vil understreke/kommentere følgende punkter:*
 - *det globale aspektet i kirkens misjon må komme tydelig fram i målformuleringene*
 - *prosjektet må relatere aktivt til de regionale SMM*
 - *prosjektet må sørge for at inspirasjon og utfordringer fra misjonsorganisasjonenes samarbeidskirker nyttes aktivt inn mot den norske virkeligheten*

SAK SMM 09/02: SØKNAD OM MEDLEMSSKAP I SMM FRA DEN NORSKE MISJONSALLIANSE

Bakgrunn: SMM behandlet saken på grunnlag av et saksfremlegg fra daglig leder. Vedlagt var også henvendelse og søknad fra Misjonsalliansen m/grunnregler og strategiplan, samt to svarbrev fra daglig leder i SMM. Til grunn for det siste lå en foreløpig behandling i AU.

SMMs behandling: I samtalen drøftet man medlemskapsspørsmålet bl.a. i lys av det læregrunnlag som er definert i SMMs vedtekter, i lys av hvilke gjensidige forpliktelser SMM-medlemskap innebærer og i lys av spørsmålet om det er viktig for SMM å få nye medlemmer. SMM ønsker å arbeide for konsensus i saken, hvilket innebærer at man legger opp til en prosess der man ikke går for fort fram. Følgende punkter må avklares nærmere:

- Hvordan ser Den norske kirke på medlemskap for en tverrkirkelig misjonsorganisasjon?
- Hva er SMMs kriterier for vurdering av nye søkere?
- Kan Misjonsalliansen tilslutte seg SMMs læregrunnlag?
- Hva søker Misjonsalliansen å oppnå og hva ønsker de å gi gjennom medlemskap i SMM?

Vedtak: *SMM ber AU arbeide med kriterier for medlemskap i SMM. Saken tas opp igjen på neste møte.*

SAK SMM 10/02: AKTUELL SAMTALE: STAT-KIRKE HØRING

Bakgrunn: SMM har mottatt høringsnotat og er invitert til å svare.

SMMs behandling: De enkelte medlemsorganisasjonene vil hver for seg levere sine hørings svar. SMM ønsker derfor ikke å operere som selvstendig høringsinstans. Man kan allikevel tenke seg å sende et papir som påpeker noen viktige punkter fra et SMM-synspunkt:

- utvalgets innstilling er ikke basert på en forståelse av kirken som misjon
- en nyordning av forholdet mellom stat og kirke innebærer et skritt ut av den "konstantinske kirke tradisjon", som er viktig for den misjonerende kirkes skyld
- behovet for å nedsette en kirkelig kirkeordningskomite

Vedtak: SMM ber AU utarbeide og oversende et brev som uttrykk for SMMs svar i saken.

SAK SMM 11/02: SMMs MISJONSTEOLOGISKE FORUTSETNINGER

Bakgrunn: SMM behandlet saken på bakgrunn av et notat fra Hans Thore Løvaas.

SMMs behandling: SMM drøftet hvordan man skulle arbeide videre med denne saken.

Det var enighet om at man ikke trenger et nytt misjonsteologisk grunnlagsdokument. Derimot er det behov for å se nærmere på hvordan de eksisterende dokumenter *Menighet og misjon* (1993) og *Misjonerende menigheter. Innstilling fra SMM* (2000), kap. 2 om den aktuelle misjonssituasjon, oppleves av de enkelte medlemsorganisasjoner i lys av den aktuelle situasjon. Det var også enighet om at SMM bør arbeide selvstendig med saken, uten å trekke inn eksterne aktører.

Vedtak: SMM ber AU legge til rette for drøftinger av SMMs misjonsteologiske forutsetninger på møtet i desember.

MEDLEMMENE I RESSURSGRUPPE FOR DIALOG MELLOM RFL OG DNK

Dato
05.06.02

Vår ref.
01/7-37 HMH

Deres ref.

Deres dato

Referat fra møte tirsdag 4.juni kl 13.30 (mat i kantina fra kl 13.00)

Til stede: RFL: Leif Bodin Larsen, Cathrine Tangen, Øystein Hatlebakk, May Britt Lundstad, Vivi Rosenberg

Dnk: Erling Pettersen, Hans Morten Haugen

09/02: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: Innkalling og dagsorden til møtet 4.juni ble godkjent.

10/02: Godkjenning av protokoll fra møtet 14.mars

Vedtak: Protokollen fra møtet 14.mars ble godkjent.

11/02: Evaluering av minnestunden på Ris 7.mai

Arrangementet er nå godt innarbeidet, og det ble gitt god tilbakemelding både på prekenen til Olav Dag Hauge, serveringen og støtten fra Ris menighet. Det er ønskelig at konfirmantene deltar neste år. Olav Dag Hauge ble informert om de synspunktene som tidligere har vært fremmet fra enkeltpersoner, men dette hindret ikke hans deltakelse. Når det gjelder muligheten til å få et minnemonument som er romanifolkets eget, er det antakelig kirkegårdsetaten i Oslo kommune som er rett instans.

Vedtak: Informasjonen tas til etterretning.

12/02: Orientering om arbeidet i RFl, særlig forholdet til Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

Det ble gjort rede for at det nå var mottatt støtte fra KRD, på 340.000,- som er en betydelig reduksjon fra 415.000,- som ble gitt i fjor. Det er en bedring i dialogen med KRD. Det ble enighet om at nå er de tillitsbyggende tiltak det viktigste.

Det ble også informert om arbeidet til Stiftelsen Romanifolket / Taterne, hvor RFL har stryelederen. Erling gjorde rede for den dialogen som hadde skjedd til nå, og for det arbeidet som blir gjort for å dokumentere omfanget av offentlige støtteordninger til romanifolkets organisasjoner, samt til enkeltpersoner, og reise krav på bakgrunn av St.meld 15 (2000-01). Det ble informert om at arbeidet med eiendommen "Birkeli" i Sogndalen kommune er viktig for RFL Agder, og at det er støtte både fra kommune og fylkeskommune, men foreløpig ikke fra staten. Det er også etablert en fylkesavdeling i Østfold. Det er viktig for lokale medlemmer av RFL å kjenne til at Den norske kirke har både diakoni- og undervisningskonsulenter på bispeddømmekontorene som kan være ressurspersoner.

Det ble også informert om den kritikken som er blitt reist fra Linda Aleksandersen, tidligere styremedlem i RFL, i forkant av en reise til minoritetskonferanse i Strassbourg. Det viser seg at det er Antirasistisk Senter som har hentet inn henne og finansiert hennes reise, noe som er underlig på bakgrunn av at hun ikke representerer noen organisasjon. Hans Morten følger opp med Antirasistisk Senter.

Til sist ble det informert om årsmøtet som skal finne sted 3.august i Drammen

Vedtak: Informasjonen tas til etterretning og følges opp som avtalt.

13/02: Den norske kirke og KEK-forberedelser, med rapport fra møte i KEKs ”dialogkommisjon”

Leif Bodin Larsen var invitert til å presentere erfaringer med dialogen mellom RFL og Dnk, sammen med diakon Egil Brende i Levanger. Brende var den personen som på Kirkemøtet 2000 foreslo at Kirkemøtet måtte komme med en ny og uforbeholden unnskyldning.

Larsen rapporterte om en svært stor interesse for dette temaet blant de representantene som var til stede. Blant annet var det mange som hadde trodd at romanifolket ikke lenger fantes i de nordiske landene. Leif vil skrive en artikkel om dette i Fri som fuglen, og det er naturlig at referatet som kommer fra KEK blir delt ut som sakspapir til det neste møtet.

Stig Utne hadde skrevet et notat om hva som var sannsynlige tiltak i en forberedelse fram til KEK. Det ble sagt fra RFL at Karl Sundby ikke lenger var interessert i en forestilling, fordi det er vanskelig å ha en slik forestilling på engelsk. Det ble samtidig understreket at Stig Utne fra 1. september skal arbeide 100 prosent med forberedelse til Generalforsamlingen, og det er derfor betydelige muligheter. Pengespørsmålet er et problem, men det vil være aktuelt for Den norske kirke å kommunisere via KEK en oppfordring til alle medlemskirker om å trekke til seg ressurspersoner fra romanifolket i sine land i forkant og under Generalforsamlingen. Det er allerede meldt til Leif Bodin Larsen at vi ønsker at han skal trekkes inn som rådgiver til Den norske kirkes delegasjon.

Vedtak: Informasjonen tas til etterretning, og følges opp på neste møte.

14/02: Opplæringsloven og tilpasset opplæring

Sverre Johansen, Seniorrådgiver i Opplæringsseksjonen i Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), var invitert til møtet.

Som bakgrunn var utdrag av opplæringsloven og et brev fra Assisterende Skoledirektør i Sør-Trøndelag til Orkdal kommune sendt ut. Brevet er en prinsipiell gjennomgang av de retter og plikter som gjelder i forhold til opplæring, også i forhold til barn som reiser.

Sverre Johansen informerte om at det er en gruppe i UFD som nå arbeider for å konkretisere St.meld 15 (2000-01). Denne vil legge fram en tiltaksplan over sommeren. Allerede er det forslått at noen skoler skal bli såkalte kontaktskoler, som skal bistå med å sikre undervisning til barn som reiser om våren og sommeren. Han viste til at Norge har forpliktelser både etter Europarådets Konvensjon om minoritetsspråk og Europarådets Rammekonvensjon om nasjonale minoriteter. Han understreket at det som var sagt i enkelte rapporter fra regjeringen om at taterne (romani) og sigøynere (rom) var non-territorielle folk – noe som i konsekvens kan bety svakere rettigheter – kunne imøtegås av romanifolket.

Fra RFL ble det vist til at denne omtalen som et ”non-territorielt folk” var brukt i ulike sammenhenger. Det ble bedt om at kildene som denne oppfatningen måtte identifiseres. Det ble fra RFL vist til de ordninger som er utviklet mellom grupper av taterne i visse deler av landet. Det ble også vist til arbeidet som er startet ved Dronning Mauds Minne i Trondheim for å bruke L97 for å sikre at denne også blir i stand til å sikre språkopplæring. Det ble pekt på at den modellen som var utviklet for kvenske skolebarn med plikt til å undervise i kvensk ved skoler hvor minst 3 av elevene snakker kvensk, bør utvikles til også å gjelde for taterne.

Det ble understreket fra alle at det var et problem at barn ble tatt ut av skolene, og det ble understreket at dette særlig gjaldt barn av foreldre som selv manglet skolegang.

Det ble sagt fra Johansen at det var viktig at taterne selv nå fremmet krav overfor norske myndigheter, på bakgrunn av de behov og de rettigheter som gjelder. Et slikt krav må myndighetene følge opp. Det var også enighet om at dialoggruppen bør følge denne saken videre.

Vedtak: Tiltaksplan og andre spørsmål knyttet til opplæringsloven og tilpasset opplæring diskuteres på senere møter i Ressursgruppen.

15/02: Eventuelt

Det neste møtet er torsdag 12.september kl 13.

Det ble informert om en søknad til UD om romanifolket i Europa er sendt i januar, men ennå ikke besvart. Dersom det blir en produksjon, vil RFL trekkes inn i dette arbeidet.

Oslo 5.juni 2002

Hans Morten Haugen
førstekonsulent

